

IDŹ DO:

- Spis treści
- Przykładowy rozdział

KATALOG KSIĄŻEK:

- Katalog online
- Zamów drukowany katalog

CENNIK I INFORMACJE:

- Zamów informacje o nowościach
- Zamów cennik

CZYTELNIA:

- Fragmenty książek online

+ do koszyka

do przechowania

BESTSELLER

NOWOŚĆ

Helion Wydawnictwo

Wydawnictwo Helion
ul. Kościuszki 1c
44-100 Gliwice
tel. 032 230 98 63
e-mail: helion@helion.pl

e-mail: septem@septem.pl
redakcja: redakcja@septem.pl
informacje: o.ksiegarni.septem.pl

Tresura psów

Autor: Gerilyn J. Bielakiewicz
Tłumaczenie: Anna Kucharczyk-Barycza, Kinga Pater
ISBN: 83-246-0715-3
Tytuł oryginału: [The Everything Dog Training and Tricks Book](#)
Format: B5, stron: 320

I kto tu kogo prowadzi na smyczy?

Psia wierność i miłość to bezcenne skarby. Jednak drugą stronę medalu stanowi odpowiednie wychowanie. Do Ciebie należy wybór, czy będziesz ulegać wszystkim zachciankom swojego psa, czy nauczysz go dobrych manier. Z pomocą tej książki bezboleśnie wprowadzisz w życie drugą z tych możliwości. Nauczysz się dobierać motywujące nagrody i łagodne kary. Wygrasz z psimi narowami – ze szczekaniem na gości, gryzieniem butów i niszczeniem mebli.

Szkolenie Twego czworonożnego przyjaciela to nie tylko obowiązek. To także wspólna okazja, by lepiej poznać jego psychikę i zachowania oraz miło spędzać z nim czas. Zatem spisz się dobrze i oczekuj od psa tego samego.

Z tej książki dowiesz się, jak nauczyć psa podstawowych komend, takich jak:

- Siad!
- Waruj!
- Zostań!
- Spokój!
- Do nogi!

oraz sztuczek:

- Przynieś (smycz, gazetę, telefon, miskę itp.)!
- Pozuj!
- Przybij piątkę!
- Przyprowadź mamę!
- Turlaj się!

Gerilyn J. Bielakiewicz jest współzałożycielką Psiego Uniwersytetu®, prowadzącego szkolenia psów transmitowane m.in. w telewizji NBC. Jest członkiem stowarzyszenia trenerów psów Association of Pet Dog Trainers i międzynarodowej organizacji dogoterapeutycznej Therapy Dogs International. Szkoli także psy dla osób niepełnosprawnych.

Wprowadzenie	9
Rozdział 1. Po co sztuczki?	11
Szkolenie to klucz do poprawy relacji między właścicielem a psem.....	12
Jak poprawić jakość szkolenia i nauczyć psa wykonywać sztuczki?	14
Konsekwencja.....	16
Rozwiązywanie problemów behawioralnych.....	17
Ćwiczenia dla psa, którego rozpiera energia.....	18
Dogoterapia	19
Rozdział 2. Jaki jest twój pies?	21
Jak dobrze znasz swojego psa?	23
Aktywność	22
Osobowość	24
Po pierwsze, bezpieczeństwo	25
Co motywuje Twojego psiaka?	26
Rozdział 3. Praca z psem	33
Najpierw ruch, potem szkolenie	34
Wszędzie razem z panem	35
Odpowiednie podstawy do nauki.....	38
Rozdział 4. Szkolenie przy użyciu metody klikerowej	43
Revolucja w podejściu do szkolenia psów	44
Od czego zacząć?	45
Kształtowanie zachowań	47
Naprowadzanie do pozycji za pomocą smakołyków	52
Targetowanie	54
Oznaczanie zachowań	57
Odzwyczajanie psa od klikera i nagród w postaci smakołyków	58
Kilka słów na temat smakołyków.....	59
Rozdział 5. Podstawy szkolenia psów	61
Inwestycja w przeszłość	62
Jak nauczyć psa podstawowych komend?	65
Sporządź plan i śledź postępy psa	74
Znaczenie ćwiczeń.....	75
Doskonalenie różnych aspektów sztuczek	76

Rozdział 6. Sztuczki z „psiego przedszkola”	79
Uczenie psa prostych sztuczek.....	80
Łapy, łapy, cztery łapy... ..	81
Siła spokoju	84
Sztuczki „pod publiczność”	88
Lew salonowy	94
Rozdział 7. Sztuczki z aportem	97
Kształtowanie umiejętności aportu	98
Ogniwa i łańcuchy.....	99
Sztuczki z wykorzystaniem aportu	101
Sztuczki związane z przenoszeniem przedmiotów	107
Sztuczki dla zaawansowanych.....	111
Rozdział 8. Sztuczki związane z popisywaniem się	115
Wyszukane sztuczki.....	116
Pokorny sługa	119
Sztuczki dla całej rodziny.....	122
Sztuczki dla spryciarzy.....	124
Sztuczki z udziałem kilku psów	130
W jaki sposób poprawić jakość wykonywania sztuczek?	136
Rozdział 9. Rozwiązywanie problemów	139
Sztuka dostosowywania się.....	140
Analiza problemów	141
Kontrola psiego zachowania.....	142
Co w zamian?	143
Jak rozwiązywać problemy?	146
Rozdział 10. Kilka słów na temat kar	151
Kara a pogorszenie zachowania psa	152
Kara jako środek reaktywny.....	153
Wyczucie czasu	154
Przekierowywanie zachowania psa	154
Ustanawianie nowych wzorców zachowań.....	156
Negatywny skutek karania psa — agresja	158

Rozdział 11. Jak uzyskać pożądane zachowania?	161
Plan.....	162
Jak rozwiązać problemy behawioralne typowe dla danej rasy?	168
Trening czyni mistrza	169
 Rozdział 12.	
Jak radzić sobie z „wyszczekany” psem?	175
Skąd się bierze nadmierna szczekliwość u psów?	176
Zadbaj o zaspokojenie potrzeb swojego psa	176
Rozważna kontrola zachowania psa	177
Obszczekiwanie gości.....	182
Szczekanie w celu zwrócenia na siebie uwagi.....	185
Nie trać nadziei.....	188
 Rozdział 13. Lękliwość	189
Szkolenie to podstawa	190
Organizacja i konsekwencja	191
Genetyka, niewłaściwe traktowanie czy brak stymulacji?.....	192
Szkolenie czas zacząć.....	195
Behawioryzm w weterynarii i rozwiązania niekonwencjonalne	200
 Rozdział 14. Nauka zachowania czystości	203
Dlaczego nic nie układa się dobrze	204
Domek, który pomoże nauczyć psa zachowania czystości.....	205
Zapisywanie postępów, jakie robi Twój pies	207
Korzystanie ze smyczy na spacerze	209
Metody polegające na ograniczaniu swobody	212
Odpowiednie metody sprzątania w przypadku wpadek	214
 Rozdział 15. Ciągnięcie na smyczy	219
Jedynym rozwiązaniem jest szkolenie.....	220
Spacer bez ciągnięcia	222
Zwiększanie czasu trwania ćwiczenia na spacerze	224
Korzystaj z dużych nagród.....	228
Akcesoria do ćwiczeń	229

Rozdział 16. Uciekanie	235
Dlaczego psy uciekają?	236
Skorzystaj ze smyczy w celu kontrolowania czynników zmiennych	236
Kwestie przywództwa.....	239
Przyzwyczajanie do komendy „wróć”	241
Znaczenie ćwiczeń.....	244
Bezpieczne zamykanie psa	245
Rozdział 17. Skakanie na ludzi	249
Dlaczego psy skaczą?	250
Komitet powitalny	251
Określ czynniki, które najbardziej rozpraszają psa.....	254
Unikaj karania psa za skakanie	256
Pamiętaj o panowaniu nad zachowaniem	256
Nauka komendy „siedź”, „zostań” i czas jej trwania.....	257
Wychowywanie siedzącego maniaka	258
Rozdział 18. Psy, które kopią	261
Dlaczego psy kopią?	262
Znajdź cień	264
Miejsce do kopania.....	265
Rozdział 19. Szarpanie na smyczy i agresja	269
Smycz może wywoływać agresywne zachowanie	270
Smycz.....	272
Naucz psa komendy „zostaw”	276
Braki w socjalizacji.....	280
Technika otwartego baru	280
Rozdział 20. Umiejętności społeczne psów	283
Socjalizacja a szkolenie	284
Przyzwyczajanie psa do innych psów.....	285
Przyzwyczajanie psa do ludzi	288
Kwestia dziennej opieki dla psa	290
Zlekceważony czy niesocjalizowany	292
Starannie dobieraj swemu psu towarzyszy zabaw	293

Rozdział 21. Relacje z otoczeniem	295
Bądź życzliwym ambasadorem	296
Podstawy dobrego wychowania a spacer z psem	296
Pozostawianie psa w samochodzie	299
Przywoływanie i inne kwestie dotyczące właścicieli	300
Najlepsza opcja psich relacji z otoczeniem.....	303
Popraw wizerunek swojego psa	304
Dodatek A Dodatkowe źródła informacji	307
Książki	308
Organizacje.....	309
Strony internetowe.....	309
Dodatek B Bibliografia	311

Podstawy szkolenia psów

Czas poświęcony na szkolenie psa ma istotne znaczenie dla powstania i rozwoju więzi między właścicielem a psem. Już samo szkolenie powoduje powstanie takiej więzi ze względu na sposób porozumiewania się z psem, a także kształtujące się wspólne narzędzie komunikacji, które składa się ze słów i znaków. Wyszkolony pies, który reaguje na podstawowe polecenia, dostarcza większej radości właścicielowi, ten ostatni bowiem ma możliwość ukierunkować zachowanie zwierzęcia w taki sposób, aby wspólne życie pod jednym dachem układało się dla obu stron przyjemniej.

Inwestycja w przyszłość

Nieszkolone psy również się uczą, ale niekoniecznie tego, co by nam odpowiadało. Szkolenie i umiejętność komunikacji z psem w pewnym stopniu pozwalają opracować ramy zachowań dozwolonych i nieakceptowanych. Dobry właściciel musi poświęcić czas na to, by nauczyć psa podstaw zachowania w sytuacji, gdy działają na niego bodźce odwracające uwagę, jak również orientacji w nieznanym środowisku. Pozwoli to uniknąć w przyszłości problemów behawioralnych. Im lepiej wyszkolony pies, tym silniejsza więź między zwierzęciem a właścicielem.

Przewodnictwo, czyli kontrola dostępu

Psy to zwierzęta stadne, żyją według pewnych zasad, mają określone oczekiwania i są konsekwentne w działaniu. W kontaktach z psem należy w uczciwy sposób ustalić zachowania mieszczące się w granicach normy i sprecyzować oczekiwania wobec czworonoga. Ma to kluczowe znaczenie, jeśli chcesz, by Twój pies był dobrze przystosowany i zdrowy. Silne przewodnictwo bynajmniej nie wynika ze stosowania przemocy fizycznej. Prawdziwy przewodnik nie musi uciekać się do unieruchamiania, przyciskania psa do podłoża czy karcenia go ostrym tonem.

Przewodnictwo nie polega także na wymuszaniu posłuszeństwa na zwierzęciu. Zamiast tego należy wprowadzić pewne zasady i ustanowić granice przez kontrolowanie dostępu psa do interesujących go przedmiotów czy miejsc. Im więcej czasu poświęcimy na pokazanie psu, że jesteśmy dla niego najważniejsi i że jest od nas zależny, tym większą kontrolę będziemy mieć nad jego zachowaniem i tym lepiej będzie ułożony.

WSKAZÓWKA

Istotą przewodnictwa jest możliwość kontrolowania dostępu do wszystkiego, na czym zależy Twemu psu, na przykład do miejsca spania i odpoczynku, pożywienia, zabawek, Twojej uwagi, kontaktu z innymi psami czy możliwości przebywania poza domem. Rządy sprawować ma właściciel, a nie pies.

Na relacje między dobrze ułożonym psem a jego panem mają wpływ różnego rodzaju ograniczenia i zasady dotyczące spodziewanych zachowań, a także konsekwentne szkolenie, w czasie którego pies uczy się, czego od niego oczekujemy. Dzięki więzi, jaka powstaje podczas szkolenia między psem a właścicielem, zawsze możliwe będzie znalezienie porozumienia z psem, zapobieżenie problemom lub ich uniknięcie. Pierwszym krokiem do wyeliminowania problemów behawioralnych jest silne przewodnictwo. A oto kilka wskazówek dotyczących tego, w jaki sposób zostać silnym i sprawiedliwym przewodnikiem.

1. W życiu nie ma nic za darmo. Dawaj psu zadania do wykonania, na przykład siadanie przed podaniem posiłku, warowanie przed otwarciem drzwi do wyjścia itd.
2. Ludzie mają pierwszeństwo przy przechodzeniu przez drzwi, schodzeniu czy wchodzeniu po schodach. Dzięki temu pies nie ma możliwości wybiec przed właścicielem na dwór czy zrzucić go ze schodów. Naucz psa komend „siad” i „zostań” i stosuj je przed otwarciem drzwi.
3. Egzekwowanie komendy „leżeć waruj” przez pięć do dwudziestu minut pomaga psu nauczyć się samokontroli. Powinien również wykonywać to zadanie, gdy ma rozproszoną uwagę.
4. Zakaz wstępu do łóżka i na meble. Młodsze psy powinny spać w kojcu lub na posłaniu dla nich przeznaczonym, a nie z właścicielem. Łóżko właściciela to najbardziej uprzywilejowane miejsce w całym domu i powinno być zarezerwowane wyłącznie dla niego.
5. Nie powtarzaj komend. Jeśli pies nie zareaguje za pierwszym razem, to znaczy, że nie rozumie jej znaczenia.
6. Ignoruj psa, gdy domaga się uwagi. Przewodnik sam wybiera moment, w którym poświęca psu swą uwagę, lecz z pewnością nie wtedy, gdy życzy sobie tego pies.
7. Ignoruj psa, gdy niezmordowanie przynosi Ci zabawki. Przewodnicy sami inicjują zabawę i decydują o jej zakończeniu. Dzięki temu pies zawsze musi być czujny, bo nigdy nie wie, kiedy może zacząć się bawić.

8. Nie zostawiaj niedokończonych zadań. Jeśli pies nie reaguje na wydane polecenie, nie powtarzaj komendy, lecz pomóż mu ją wykonać poprawnie.
9. Bądź konsekwentny. Ignoruj niepożądane zachowania, unikaj karcenia za szczekanie lub skakanie. Z punktu widzenia psa jakiegokolwiek uwaga właściciela jest lepsza niż brak uwagi. Często, gdy mówimy do psa, pies odbiera to jako nagrodę.
10. Unikaj kar. Zamiast karać, lepiej nauczyć psa tego, czego od niego oczekujesz.

To właściciel sprawuje kontrolę nad tym, czego chce pies, dlatego dzięki przewodnictwu właściciela może nawiązać się silna więź między człowiekiem a psem, co z kolei pozwoli psu żyć w przekonaniu, że jego pan jest kluczem do wszystkiego, czego pożąda. Silne przewodnictwo to podstawa nauczania psa właściwych zachowań, dzięki którym może stać się mile widzianym członkiem rodziny.

10 sposobów na skuteczne szkolenie psa

W książce tej zaprezentowane zostały skuteczne techniki szkoleniowe, dzięki którym szkolenie psa uwieńczone zostanie sukcesem. Większość metod stanowiących klucz do sukcesu ma zastosowanie uniwersalne. Powinieneś dostosować poniższe wskazówki do własnego psa.

1. **Bądź cierpliwy.** Każdy pies uczy się w innym tempie i nie zawsze tak szybko, jak byś sobie tego życzył. Okazuj cierpliwość i pomóż psu w skutecznej nauce.
2. **Planuj z wyprzedzeniem.** „Zaprogramuj” psa na odniesienie sukcesu. Jeśli pies „nie chwyta”, o co Ci chodzi, prawdopodobnie musisz dokładniej przeanalizować jego zachowanie.
3. **Bądź realistą.** Nie spodziewaj się, że pies zachowa się w określony sposób w otoczeniu, którego nie zna.
4. **Bądź życzliwy.** Podczas szkolenia stosuj pozytywne metody, aby nauczyć psa tego, czego od niego oczekujesz.
5. **Unikaj stosowania kar.** W rozwoju psa w fazie uczenia się nie ma miejsca na bodźce negatywne.
6. **Nagradzaj skutecznie.** Wzmacniaj właściwe zachowania za pomocą tego, co dobrze motywuje psa. Głaskanie po głowie może

być przyjemne, ale niekoniecznie pożądane. Nie zapominaj, że nagrodą jest zapłata, zatem płac psu odpowiednio.

7. **Bądź hojny.** Wszyscy świeżo upieczeni trenerzy zwykle bardzo oszczędnie nagradzają czworonogi. Nagradzaj właściwe reakcje możliwie najczęściej. Jeśli pies zareagował wyjątkowo poprawnie, wzmacniaj takie zachowanie przez zastosowanie dodatkowych nagród, zabawek, pochwał czy okazanie mu miłości.
8. **Ustanawiaj cele.** Jeśli nie wiesz, jaki jest cel szkolenia, i nie zaplanowałeś go, to skąd będziesz wiedzieć, czy pies opanował materiał szkoleniowy?
9. **Ćwicz często.** Twój pies potrzebuje krótkich, ale częstych szkoleń.
10. **Bądź stanowczy.** Kończ szkolenie wtedy, gdy pies nie jest jeszcze znudzony. Entuzjazmowi zawsze towarzyszy chęć dalszej nauki.

Prawda jest taka, że sukces szkolenia zależy od tego, na co będziesz zwracać uwagę. Nastaw się na sukces, ogranicz psu pole do manewru, wzmacniaj pozytywne zachowania, a wkrótce Twój pupil stanie się doskonale ułożonym psem, którego wszyscy polubią.

Jak nauczyć psa podstawowych komend?

Klucz do sukcesu stanowi podstawowe posłuszeństwo. Im lepiej pies stosuje się do podstawowych poleceń, takich jak „siad zostań” czy „waruj zostań”, tym łatwiej nauczy się wykonywania sztuczek, w tym także i tych trudniejszych. Większość sztuczek, które zostały omówione w tej książce, wymaga znajomości podstawowych komend typu „siad”, „waruj”, „zostań” i „do mnie”. Jeśli pies ma opanowane podstawowe polecenia, to z pewnością chętnie i bezstresowo będzie zdobywać nowe umiejętności. Wyćwiczenie komendy „siad” czy „waruj” to dobry punkt wyjścia do dalszej, owocnej nauki. Nie możesz oczekiwać, że po jednej bądź dwóch lekcjach Twój pies będzie w stanie perfekcyjnie wykonać polecenia w warunkach działania różnych, rozpraszających uwagę bodźców czy w obecności obcych osób.

Jeśli chcesz mieć dobrze ułożonego psa, który zawsze posłusznie wykonuje Twoje polecenia, musisz poświęcić nieco czasu na wyszkolenie go.

Komenda „siad”

Aby nauczyć psa siadu na komendę, zanim klikniesz i nagrodzisz go smakołykiem za właściwą reakcję, powinieneś zachęcić go, aby przybrał odpowiednią pozycję. Należy też pamiętać, że jeśli zachęcamy psa za pomocą smakołyka, nie należy go nadmiernie eksponować, ponieważ pies może się od niego uzależnić (patrz rozdział 4.). Rezygnacja w odpowiednim momencie z „przynęty” spowoduje, że pies będzie stosował się do poleceń i faktycznie zrozumie sens polecenia „siad”. Siadu uczy się w następujący sposób:

1. Trzymaj smakołyk nad nosem psa i przesun rękę w kierunku jego głowy.
2. Jeżeli pies przysiadzie, kliknij i nagródź go.
3. Jeśli pies zaczyna się cofać, ćwicz blisko ściany, tak by uniemożliwić mu wykonywanie dalszych ruchów do tyłu.
4. Ćwicz komendę do momentu, w którym pies wykonuje polecenie bez wahania.
5. Teraz zabierz smakołyk, ale nadal trzymaj rękę w ten sam sposób, i naprowadź psa na pozycję „siad”. Jeśli pies wykona polecenie, kliknij i nagródź go smakołykiem, w przeciwnym razie powrót do naprowadzania go przy użyciu smakołyka i przećwicz egzekwowanie polecenia od sześciu do ośmiu razy.
6. Kiedy pies nauczy się bezbłędnie wykonywać polecenie (zgodnie z zasadą „dziesięć razy z rzędu”), dołącz ustną komendę „siad”, którą wydawaj, zanim pies usiadzie.
7. Powtarzaj poszczególne czynności w różnych warunkach przy każdej nadarzającej się okazji, dopóki pies nie opanuje komendy do perfekcji.
8. Następnie bez smakołyku każ psu wykonać polecenie kilka razy i dopiero wtedy kliknij i nagródź go. Zacznij od niewielu powtórzeń, na przykład dwóch, trzech, najwyżej czterech, a następnie klikaj i nagradzaj, ale nie twórz schematu.

9. Aby psu łatwiej było zgeneralizować zachowanie, zacznij ćwiczyć komendę „siad” w nowych miejscach, na przykład w sklepie zoologicznym, parku czy w gabinecie u weterynarza. Pamiętaj, że zapominanie to naturalny proces towarzyszący uczeniu się i jeśli pojawi się taka potrzeba, na przykład ilekroć pracujecie w warunkach działania silnych bodźców rozpraszających, należy pomóc psu przypomnieć sobie daną komendę, używając w tym celu smakołyku.
10. Aby sprawdzić, czy pies opanował wykonywanie komendy, przeegzaminuj go — powinien wykonać ją dziesięć razy z rzędu. Jeśli nie opanował jej w stu procentach, kontynuuj ćwiczenia przed ponownym sprawdzeniem jego pojętności w danych warunkach.

Jeśli pies nie jest w stanie poprawnie wykonać komendy dziesięć razy z rzędu, należy przeciwiczyć jej wykonanie przy Twojej pomocy, zanim ponownie będzie mógł podjąć próbę samodzielnego jej wykonania. Jeśli pokażesz psu, co ma zrobić, aby przyjąć odpowiednią pozycję, nie będzie się czuł zdezorientowany i sfrustrowany popełnianymi błędami. Z pewnością szybko zorientuje się, jak „zarobić” na kliknięcie i smakołyk.

Komenda „siad zostań”

Przejdźcie od komendy „siad” do komendy „siad zostań” przebiega dwuetapowo. Najpierw pies musi wytrwać w jednej pozycji przez określony czas (czas trwania), a następnie utrzymać ją, gdy trener się oddala (odległość). Jeśli nauczymy psa takiego zachowania, rozkładając naukę na dwa etapy, będzie on w stanie poprawnie wykonać komendę „siad zostań” w warunkach działania różnych bodźców rozpraszających uwagę. Utrzymania pozycji przez określony czas uczy się w następujący sposób:

Rysunek 5.1. Pinczer miniaturowy naprowadzany do pozycji „siad”

1. Wyegzekwuj wykonanie komendy „siad”, policz do dwóch, a następnie kliknij i nagródź psa.
2. Okres, w jakim pies ma wytrzymać bez ruchu, stopniowo wydłużaj o kilka sekund, klikając i nagradzając go w coraz dłuższych odstępach czasu. Maksymalny czas od wykonania polecenia do kliknięcia i podania smakołyku nie powinien przekroczyć dziesięciu sekund.
3. Jeśli pies potrafi wytrwać we właściwej pozycji przez dziesięć sekund, dołącz ustną komendę „zostań” i daj sygnał (zwykle jest to otwarta dłoń zwrócona w stronę psa).
4. Czas między kliknięciami z nagrodami zwiększaj losowo, tak by pies nie wiedział, kiedy nastąpi kliknięcie i nagroda.
5. Ćwicz komendę w różnych sytuacjach, zaczynając od podstaw.

WSKAZÓWKA

Staraj się poprawić psa najdalej po dwóch błędach przez zredukowanie liczby bodźców rozpraszających jego uwagę lub zmodyfikowanie zmiennych tego ćwiczenia. Jeśli pies zaczyna się mylić po dwóch wykonaniach ćwiczenia, musisz zmienić metodę, aby łatwiej mu było wykonać polecenie.

Druga część komendy „siad zostań” polega na pozostaniu w siadzie, podczas gdy trener oddala się od psa. Uczenie psa pozostawania w miejscu przebiega w następujący sposób:

1. Wyдай psu polecenie „siad”, a następnie zrób mały krok w prawo lub w lewo i wróć na miejsce. Jeśli pies nie ruszył się z miejsca, kliknij i nagródź go smakołykiem. Jeśli nie utrzymał pozycji, następnym razem wykonaj mniejszy ruch.
2. Stopniowo przenieś ciężar ciała do tyłu, trzymając ręce przed sobą. Kliknij i nagródź psa za pozostanie w tej samej pozycji. Ćwicz oddalanie się od psa, dopóki nie pojmie, że ma zostać na miejscu.
3. Stopniowo i powoli zwiększaj odległość, na jaką się oddalasz. Nie zwlekaj zbyt długo z powrotem do psa, kliknięciem i nagro-

dzeniem go. Jeśli za długo będziesz tkwić w bezruchu, zniecierpliwiony pies podbiegnie do Ciebie.

4. Kiedy pies umie pozostać na miejscu na tyle długo, że jesteś w stanie przejść na drugą stronę pokoju, zacznij powoli wydłużać każdorazowo moment powrotu o kilka sekund.
5. Powoli wydłużaj czas oddalenia tak, by połączyć dwa opisane powyżej elementy, czyli czas utrzymania przez psa pozycji oraz odległość od niego.

Komenda „waruj zostać”

Podczas nauki komendy „waruj zostać” pies ma leżeć przed dłuższy czas, dlatego należy zwrócić uwagę na rodzaj powierzchni, na jakiej ma się położyć. Nie powinna być zbyt gorąca ani zbyt chłodna, ani też zbyt twarda i niewygodna, ponieważ pies może zacząć się kręcić i wstawać z miejsca, jeśli będzie mu niewygodnie. Psy krótkowłose zwykle nie lubią kłaść się na twardym drewnie i linoleum, natomiast chętniej nauczą się warować na wykładzinie czy ręczniku.

1. Zacznij od wydania komendy „siad”. Za pomocą smakołyku trzymanego przed nosem psa zachęć go, aby się położył. Jeśli w ślad za smakołykiem ugnie głowę i łapy, kliknij i nagródź go.
2. Stopniowo schylaj rękę ze smakołykiem coraz niżej. Jeśli pies nie wie, co ma zrobić, i pochyla głowę tylko do pewnej wysokości, stosuj smakołyk przez kilka następnych powtórzeń.
3. Kiedy ręką ze smakołykiem dotkniesz podłoża, poeksperymentuj trochę wyciągając ją w stronę psa, w kierunku jego klatki piersiowej i czekaj. Większość psów w takiej sytuacji będzie starała się zdobyć przysmak i wreszcie położy się na ziemi. Jeżeli pies ugnie łapy i położy się, kliknij i nagródź go.
4. Wykonaj sześć powtórzeń z rzędu bez nagrody, klikaj i nagradzaj psa tylko wtedy, gdy za każdym razem położy się na podłodze.
5. Wykonaj ten sam ruch bez przysmaku w ręce. Nagródź psa klikaniem i smakołykiem za każdym razem, gdy będzie próbował się położyć.

6. Jeśli pies popełni więcej niż dwa błędy, wróć do stosowania smakołyku przez sześć powtórzeń, a następnie spróbuj wyegzekwować komendę bez „przynęty”.
7. Spróbuj egzekwować komendę „waruj” w różnych warunkach. Możliwe, że pies nie będzie całkowicie posłuszny w nowym miejscu czy w tłumie nieznanych ludzi. W takiej sytuacji wróć do stosowania smakołyku w roli „przynęty”, aby pokazać mu, co ma robić. Zrezygnuj ze stosowania „przynęty” wtedy, gdy nie będzie już potrzebna.

Rysunek 5.2. Szczęnię owczarka szetlandzkiego naprowadzane do pozycji „waruj”

Niektóre psy mają problemy z opanowaniem komendy „waruj” i zatrzymują się na siadzie. A oto kilka wskazówek, które mogą okazać się pomocne przy nauce warowania:

- Zaczynij wprowadzać komendę „waruj” na miękkiej powierzchni, z daleka od rozpraszających psa bodźców.

- Nagradzaj psa smakołykami, za którymi przepada, a które rzadko dostaje.
- Zachęcaj psa do położenia się pod stolikiem, pod poprzeczką krzesła lub pod Twoją wyciągniętą nogą — pod jakimkolwiek przedmiotem, aby zrozumiał, czego od niego oczekujesz.
- Eksperymentuj przez przybliżanie smakołyku w stronę psa i kierowanie ręki w okolice jego klatki piersiowej, między łapy lub oddalanie go od pyska psa pod kątem 45°.
- Nie zmuszaj psa, żeby się położył, przez wywieranie na niego presji. Jeśli zaczniesz naciskać psa i poszturchiwać go, zdekoncentruje się i w rezultacie całe zadanie wykonasz za niego sam. Jeśli chcesz, aby Twój pies nauczył się myśleć, nie popychaj go i nie zmuszaj do przyjęcia pożądanej pozycji.

Przed wszystkim pamiętaj, że podczas szkolenia, zwłaszcza gdy przebiega ono dość opornie, należy zachować cierpliwość i ćwiczyć jak najczęściej. Krótkie, częste sesje szkoleniowe przynoszą znacznie większe efekty zarówno dla Ciebie, jak i dla psa, niż maratony.

Warto pamiętać, że psy działają pod wpływem impulsu i uwielbiają gonić wszystko, co ucieka. Musisz zachować szczególną uwagę, spuszczając psa ze smyczy w terenie nieogrodzonym. Twój pies może być najlepiej wyszkolonym psem w okolicy, ale jeśli zobaczy kota przebiegającego przez ulicę, najprawdopodobniej rzuci się za nim w pogoń. Na wszystkich spacerach w mieście trzymaj psa na smyczy i rozważnie pozwalaj mu korzystać z uroków wolności.

UWAGA

Komenda „do nogi”

W porównaniu z innymi poleceniami najściślejszy związek z pozycją, jaką zajmujesz w relacjach z psem, ma przychodzenie przez niego do nogi na komendę. Jeśli pies uznaje przewodnictwo właściciela i wie, że sprawuje on kontrolę nad wszystkimi atrakcyjnymi dla niego rzeczami, musi często mel-dować się właścicielowi, aby uzyskać to, czego chce. Gwoli przypomnienia

przeczytaj ponownie rozdział poświęcony przewodnictwu i zastosuj się do przedstawionych tam wskazówek, aby zwiększyć swą władzę nad psem.

Biorąc pod uwagę szkolenie, aby nauczyć psa komendy „do mnie”, należy przede wszystkim umieć przykuć jego uwagę i skłonić, by spojrzał na właściciela. Opanowanie komendy „do mnie” wymaga wdrożenia następujących elementów:

1. Zaczynj spacerować z psem na smyczy w miejscu, gdzie nie ma zbyt wielu bodźców. Nie pozwalaj mu zbliżyć się tam, gdzie chce, i odczekaj chwilę, aby spojrzał na Ciebie, po czym kliknij i nagródź go.
2. Powtarzaj to ćwiczenie dopóty, dopóki pies nie nauczy się, że ma ignorować inne bodźce.
3. Zmień miejsce ćwiczeń na bardziej stymulujące lub udaj się tam, gdzie uwaga psa będzie bardziej rozproszona, i powtórz ćwiczenie.
4. Jeśli pies nie spojrzy na Ciebie w ciągu 30 sekund, odsuń się od źródła bodźców i ćwicz tak długo, aż pies będzie reagować poprawnie w ciągu tego czasu.
5. Jeśli pies przygląda Ci się wyczekująco, oddal się od niego biegiem. Kliknij i podaj mu smakołyk, gdy znajdzie się u Twych stóp. Dzięki temu będzie miał lepszą motywację, by do Ciebie przybiec.
6. Kiedy pies opanuje już tę część komendy, wstrzymaj się z klikaniem do momentu, w którym zacznie przybiegać do Ciebie na zawołanie.
7. Dołącz ustną komendę „do mnie” wypowiedzaną wtedy, gdy pies dobiega do Ciebie, aby dostać smakołyk.
8. Zmień otoczenie. Zwiększaj stopień intensywności bodźców przez zbliżanie się do ich źródła, zwiększanie odległości między Tobą a psem i wykorzystanie dłuższej smyczy.
9. Jeśli pies nie zareaguje i nie spojrzy na Ciebie w określonym czasie, należy zrezygnować z ćwiczeń w danym miejscu.

Cała sztuka w uczeniu psa komendy „do mnie” polega na „zaprogramowaniu” psa na sukces. Nie pozwalaj mu biegać bez smyczy, jeśli nie potrafisz wyegzekwować przychodzenia na zawołanie i ćwiczcie tę komendę do skutku. Jeśli pies opanuje podstawy tej komendy na smyczy o długości około dwóch metrów, możesz zacząć używać dłuższej smyczy. Musisz wów-

czas powtarzać wszystkie kroki od początku i utrzymywać je. Niektóre psy w krótkim czasie robią spore postępy, innym należy zwolnić tempo nauki.

W miarę jak pies uczy się reagować na komendę i porzuca swoje „spacerowe zainteresowania” (podstawa nauczania przychodzenia na komendę), by posłuszenie przyjść do Ciebie po wydaniu polecenia, możesz zacząć stosować dłuższą smycz. Następny krok stanowi puszczenie smyczy, która będzie luźno ciągnąć się za psem, a wreszcie jej odpięcie od obroży. Na każdym etapie należy ćwiczyć wszystkie elementy po kolei. Kiedy po raz pierwszy spuszcza psa ze smyczy, powinniśmy na wszelki wypadek wybrać ogrodzone miejsce, gdyby okazało się, że tempo szkolenia było za szybkie, a pies ma ochotę skorzystać z okazji do ucieczki. W takiej sytuacji należy cofnąć się do etapu wykonywania ćwiczeń ze smyczą.

Choć cały proces wydaje się nieco żmudny i monotony, warto poświęcić swój czas i wyćwiczyć psa tak, by zawsze posłuszenie reagował na polecenie „do mnie”. Jeżeli pies nauczy się meldować na każde nasze zawołanie, nagrodą może być nie tylko smakołyk, ale również możliwość kontynuacji zabawy z innym psem, obwąchania jakiegoś atrakcyjnie pachnącego miejsca czy pogoń za wiewiórką. Jeśli pies będzie nagradzany w tak różnorodny sposób, szybko zrozumie, że powroty do właściciela na jego zawołanie to fajna sprawa. Jednak bez względu na to, jak posłuszenie reaguje Twój pies, musisz pamiętać, aby nigdy nie spuszczać go ze smyczy na terenie, gdzie istnieje niebezpieczeństwo, iż zew wolności może kosztować go życie.

Zmiana sygnałów optycznych

Na wczesnym etapie szkolenia sygnały optyczne dawane psu, aby wykonał dane polecenie, są zwykle przesadzone. Kiedy pies opanuje już daną sztuczkę czy komendę, należy zamienić sygnał na nieco subtelniejszy lub zrezygnować z wydawania komendy ustnej na rzecz gestu.

Przy zmianie sygnału optycznego najważniejszą rolę odgrywa kolejność wprowadzania nowego sposobu komunikacji. Standardowo przyjmuje się kolejność — nowy sygnał, a następnie poprzednio używany. Jeśli nie zademonstrujemy najpierw nowego sygnału, zwierzę może go zignorować i nadal reagować na ten używany poprzednio. Jeśli nie zachowamy odpowiedniej kolejności, nie będziemy w stanie zastąpić dotychczas stosowanego sygnału nowym.

Sztuczka z turlaniem to doskonały przykład ilustrujący, w jaki sposób wprowadzić nowy sygnał optyczny w celu skrócenia lub zastąpienia pierwotnie używanego. Ucząc psa turlania, najprawdopodobniej większość z nas kreśli blisko ciała psa w powietrzu koło, tak by skłonić go do przewrotu. Z czasem można ten ruch skrócić do małego obrotu ręką lub pokazania psu zaciśniętej dłoni.

CIEKAWOSTKA

Aby zmienić sygnał optyczny dawany psu zamiast komendy ustnej, należy najpierw przekazać nowy sygnał, a następnie poprzedni (w wersji przesadzonej). Stopniowo demonstrujemy poprzedni sygnał w coraz mniej przesadzony sposób, aż pies zacznie reagować na sygnał dawany w pierwszej kolejności.

Sporządź plan i śledź postępy psa

Podczas sporządzania planu każdą nowo wprowadzaną komendę czy sztuczkę powinieneś podzielić na poszczególne etapy, co pozwoli Ci obserwować postępy psa i czynniki utrudniające naukę. Staraj się zwrócić uwagę na to, w jakim tempie pies skutecznie uczy się nowych poleceń, i od czasu do czasu modyfikuj plan, jeśli są ku temu powody. Główną wytyczną, którą należy się kierować, jest zasada „dziesięciu razy z rzędu”. Oznacza to, że jeśli pies potrafi powtórzyć dane ćwiczenie lub jego część poprawnie w stu procentach, możesz przejść do następnego etapu nauki. Natomiast jeśli pies robi dużo błędów lub wykazuje się brakiem zainteresowania, podziel ćwiczenie na mniejsze części lub zmień metodę. Zapisuj każdą sztuczkę czy ćwiczenie, których uczysz psa, wraz z poszczególnymi krokami w odpowiedniej kolejności i ustanawiaj cel dla każdej lekcji. Sesje szkoleniowe nie powinny trwać zbyt długo (nie więcej niż 10 minut), a każda z nich powinna prowadzić do osiągnięcia jakiegoś celu, co pozwoli stwierdzić, czy pies potrzebuje ułatwień. Dobrym pomysłem, który pomoże w odniesieniu sukcesu, jest prowadzenie dziennika szkolenia służącego do odnotowywania wszelkich postępów ucznia. Jeśli napotkasz na jakieś problemy, będziesz mógł przejrzeć notatki na temat tych elementów szkolenia, które pies opanował bez trudu, sprawdzić, jakie metody okazały

się trafne, i zmodyfikować podejście tak, by móc kontynuować edukację Twego pupila.

Ilekoć uczysz psa nowych zachowań, klikaj i nagradzaj go możliwie najczęściej. Jeśli okaże się, że musisz czekać dłuższą chwilę na wykonanie polecenia, prawdopodobnie powinno ono zostać podzielone na mniejsze elementy. Podczas nauki nowych komend pies powinien mieć jak najmniej szans na popełnienie błędu.

WSKAZÓWKA

Znaczenie ćwiczeń

Psy uczą się przez powtarzanie. Im więcej ćwiczycie, tym lepiej pies opamiętuje komendy, więc będzie je wykonywał na sygnał optyczny. Psy nie umieją generalizować zachowań. Innymi słowy, fakt, że potrafią od razu na komendę warować w kuchni, nie oznacza, że wykonają to samo polecenie w parku czy w lecznicy weterynaryjnej.

Częste ćwiczenia w różnych warunkach gwarantują, że pies szybko i posłusznie zastosuje się do Twojego polecenia. Jeśli chcesz, aby Twój pies umiał wykonać polecenie mimo bodźców rozpraszających uwagę, takich jak ludzie czy inne psy, musisz mu je odpowiednio dawkować. Na tyle, na ile to możliwe, pomóż swemu pupilowi odnieść sukces. Nie należy poprawiać psa, jeśli nie wykonał ćwiczenia w nowym otoczeniu. Powinieneś tak długo pokazywać mu, co ma zrobić, aż zrozumie, jakie są Twoje intencje, i zrobi to samodzielnie. Jeśli widzisz potrzebę korygowania psa, oznacza to, że nastawienie do szkolenia jest niewłaściwe. W takiej sytuacji konieczne jest zaplanowanie sesji szkoleniowych od nowa.

Doskonalenie różnych aspektów sztuczek

Doskonalenie różnych aspektów sztuczek, które pies wykonuje na Twoje polecenie, ma spore znaczenie dla kontynuacji nauki. Odległość, czas reakcji i czas trwania pomagają doskonalić wykonanie danej sztuczki oraz przejść do bardziej skomplikowanych zadań. Dystans oznacza odległość, z jakiej pies wykonuje polecenia przewodnika, czas reakcji to czas ich wykonania, a czas trwania oznacza, jak długo pies jest w stanie utrzymać pozycję.

Nie próbuj doskonalić kilku aspektów zachowań psa jednocześnie. Na przykład jeśli chcesz nauczyć psa machać łapą z pewnej odległości, nie powinieneś wymagać od niego, aby machał nią dłużej, niż robi to w normalnych okolicznościach (wytrwanie w danej pozycji). Natomiast jeśli starasz się doskonalić czas wykonywania danej sztuczki, nie skupiaj się na ćwiczeniu jej na odległość. Dzięki oddzieleniu od siebie poszczególnych aspektów ułatwisz psu opanowanie danej sztuczki w krótszym czasie.

CIEKAWOSTKA

Prawda jest taka, że sukces szkolenia zależy od tego, na co będziesz zwracać uwagę. Nastaw się na sukces, ogranicz psu pole manewru, wzmacniaj pozytywne zachowania, a wkrótce Twój pupil stanie się doskonale ułożonym psem, którego wszyscy polubią.

Odległość

Aby zwiększyć odległość, w jakiej ćwiczysz z psem, musisz obniżyć standardy dla wszystkich aspektów wykonywanych ćwiczeń z wyjątkiem wykonywania komendy na odległość. Odległość ta będzie się stopniowo zwiększać, nawet jeśli pies wykonuje całe ćwiczenie niedbale. Należy zacząć od egzekwowania polecenia z małej odległości, którą stopniowo zwiększamy. Jeśli pies zacznie się mylić, odległość jest za duża. W takiej sytuacji należy skrócić dystans i zacząć na nowo ćwiczenia z odległości, w jakiej pies nie popełniał błędów. Wskazane jest także zwolnienie tempa nauki.

Jeśli pies opanuje wykonywanie komendy z określonej odległości, należy ją stopniowo zwiększać i ćwiczyć tak długo, aż pies wykona zadanie poprawnie. Nie powinienes przejmować się, jeśli zaraz zapomni, co ma robić, i zaprzestanie wykonywania poleceń. Wtedy trzeba zacząć naukę od nowa — z pewnością pies znacznie szybciej i lepiej opanuje tę sztuczkę.

Szybkość wykonania sztuczki

Szybkość wykonania sztuczki to okres, jaki mija od wydania polecenia do rozpoczęcia wykonywania go przez psa. Aby przyspieszyć czas reakcji na komendę, musisz ustalić, w jakim czasie Twój czworonogi przyjaciel ma wykonać sztuczkę, i nagradzać go pod warunkiem, że zmieści się w wyznaczonym czasie. Wszystkie inne wykonania powinienes ignorować. Większość psów szybko orientuje się, że muszą zwiększyć tempo pracy. Nie zapominaj, że jeśli pracujesz nad czasem reakcji, musisz obniżyć standardy dla innych aspektów wykonania zadania.

Utrzymanie pozycji

Ten aspekt również wiąże się z czasem, a ściślej rzecz biorąc, z okresem, przez jaki pies musi wytrwać w danej pozycji do momentu podania mu nagrody, na przykład z uniesioną łapą przy wykonywaniu polecenia „pomachaj łapą”. Można nauczyć psa utrzymywania pozycji przez opóźnianie momentu kliknięcia i nagrodzenie go dopiero wtedy, gdy udało mu się utrzymać pozycję dłużej. Jeśli starasz się przedłużyć czas, jaki pies ma wytrwać w danej pozycji, musisz to robić powoli, aby nie doszło do całkowitego regresu. Jeśli narzucisz zbyt duże tempo, a pies przestanie wykonywać polecenia, musisz zacząć

Rysunek 5.3. Golden retriever z łożatką do piasku w zębach

wszystko od początku. Wkrótce okaże się, że dzięki Twojej elastyczności pies poczyni ogromne postępy w stosunkowo krótkim czasie.

PYTANIE

Co zrobić, jeśli pies odmawia wykonania polecenia, które z pewnością zna?

Jeśli pies nie reaguje na komendę, którą już zna, należy ponownie pokazać mu ręką lub przy użyciu nagrody, co chcemy wyegzekwować. Powtarzamy ćwiczenie sześć razy z naprowadzaniem i próbujemy ponownie wyegzekwować komendę bez naprowadzania. Przyczyną, dla której psy nie reagują na wydawane im polecenia, może być rozproszona w nowym środowisku uwaga.

Opisane powyżej metody uczenia psa sztuczek gwarantują dobrą zabawę podczas nauki. Zanim zaczniesz szkolić swojego psa, skoncentruj się na tym, by za pomocą powszechnie stosowanych metod opanował podstawy posłuszeństwa. Im więcej możliwości wyboru, tym większą frajdę czerpie ze szkolenia Twój pies i Ty, a także atrakcyjniejsza zabawa płynąca z nauki dla Twego czworonoga. Jeśli będziesz postępować zgodnie z planem omówionym w tym rozdziale, służącym przedstawieniu siebie jako przewodnika psa i wyćwiczeniu podstawowych komend, takich jak „siad zostań”, „waruj zostań” i „do mnie”, wkrótce będziesz mógł odczuć satysfakcję z posiadania dobrze ułożonego psa, członka Twojej rodziny.